

Sprawa Joanny Duka i Breanny Koski

Joanna Duka i Breanna Koski od 2015 r. są właścicielkami studia artystycznego „Brush & Nib”, które prowadzą w Phoenix, stolicy amerykańskiego stanu Arizona¹. Ich działalność dotyczy przede wszystkim produkcji akcesoriów ślubnych². Artystki zdecydowały się na wniesienie do sądu pozwu, który określany jest mianem *pre-enforcement challenge*. Tego rodzaju pozew zawiera w sobie żądanie dokonania przez sąd prawnej oceny sytuacji przyszłej, która jeszcze nie zaistniała. Z uwagi na charakter prawa amerykańskiego – gdzie wyroki precedensowe stanowią źródło prawa – rozstrzygnięcia zapadłe na skutek wniesienia *pre-enforcement challenge* mogą mieć bardzo duże znaczenie.

W omawianej sprawie skarżące domagały się potwierdzenia legalności działania polegającego na odmowie wykonania akcesoriów na wesela organizowane przez pary jedнопłciowe³. Skarżące chciały również umieścić na swojej stronie informację na temat przyczyn, które mogą leżeć u podstaw odmowy wykonania przez nie świadczenia, obejmujących m.in. sprzeczne z ich przekonaniami religijnymi promowanie rasizmu, przemocy, sprzeciwiające się wierze chrześcijańskiej (*contradicts Christian faith*) lub promujące związki określane mianem małżeństwa, które nie są zawiązane pomiędzy jedną kobietą i jednym mężczyzną⁴. W ocenie skarżących, takie zachowanie stanowiłoby jednak pogwałcenie art. 18-4(B) ust. 3 Kodeksu Miasta Phoenix⁵. Skarżące wskazywały, że przepis ten stoi w sprzeczności z zasadami wolności słowa, tolerancji religijnej, równości względem prawa oraz uczciwego procesu, określonymi w konstytucji Arizony oraz z ustawą stanową *Arizona Free Exercise of Religion Act* (FERA)⁶.

¹ Zob. materiały *Alliance Defending Freedom*, dostępne pod adresem internetowym: <https://www.adflegal.org/detailspages/case-details/brush-nib-studio-v.-city-of-phoenix> (dostęp: 22 maja 2019 r.).

² *Ibidem*.

³ Opinia Sądu Apelacyjnego Arizony z 6 lipca 2018 r. w sprawie *Brush & Nib Studio, LD, i inni przeciwko miastu Phoenix*, No. 1 CA-CV 16-0602, pkt 4.

⁴ *Ibidem*.

⁵ Przepis ten stanowi: *No person shall, directly or indirectly, refuse, withhold from, or deny to any person, or aid in or incite such refusal, denial or withholding of, accommodations, advantages, facilities or privileges thereof because of race, color, religion, sex, national origin, marital status, sexual orientation, gender identity or expression, or disability nor shall distinction be made with respect to any person based on race, color, religion, sex, national origin, marital status, sexual orientation, gender identity or expression, or disability in connection with the price or quality of any item, goods or services offered by or at any place of public accommodation.*

⁶ Opinia Sądu Apelacyjnego Arizony z 6 lipca 2018 r. w sprawie *Brush & Nib Studio, LD, i inni przeciwko miastu Phoenix*, No. 1 CA-CV 16-0602, pkt 4.

Przeciwko zarzutom skarżących oponowali przedstawiciele pozwanego miasta Phoenix. Twierdzili oni, że postanowienia Kodeksu nie pozostają w sprzeczności z konstytucją Arizony oraz wnosili o odrzucenie pozwu bez przeprowadzenia rozprawy⁷.

Sąd I instancji zadecydował wprawdzie, że rozprawa powinna się odbyć, ale ostatecznie w swojej decyzji nie podzielił stanowiska skarżących, które wniosły apelację⁸. Sąd Apelacyjny stanu Arizona w wydanej w 2018 r. opinii (będącej odpowiednikiem wyroku) potwierdził stanowisko sądu niższego rzędu, również rozstrzygając na korzyść miasta Phoenix⁹. Skarżące wniosły odwołanie do Sądu Najwyższego Arizony, które poparł prokurator generalny (*attorney general*) Arizony Mark Brnovich w przedłożonej Sądowi opinii (*amicus curiae brief*)¹⁰. Sprawa jest w toku.

Link do opinii Sądu Apelacyjnego:

<https://www.azcourts.gov/Portals/0/OpinionFiles/Div1/2018/1%20CA-CV%2016-0602.pdf>

Inne przydatne linki:

<http://www.adflegal.org/detailspages/case-details/brush-nib-studio-v.-city-of-phoenix>

⁷ *Ibidem*, pkt 5.

⁸ *Ibidem*.

⁹ *Ibidem*, pkt 55.

¹⁰ Zob. materiały *Alliance Defending Freedom*, dostępne pod adresem internetowym: <http://www.adfmedia.org/News/PRDetail/10674> (dostęp: 22 maja 2019 r.).